

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 20. november 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings efterårssamling, onsdag den 19. november 2008.

Grønlands Landsting behandlede følgende punkter:

Punkt 114:

Forslag til landstingslov om ændring af forskellige landstingslove og landstingsforordninger på fiskeri- og landbrugsområdet som følge af ny inddeling i landsdele og kommuner.

(Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug)
(3. behandling)

Ved 2. behandlingen den 12. november 2008 støttede et flertal forslaget, som overgik til 3. behandling i den foreliggende form. Forslaget blev uden yderligere forhandlinger vedtaget endeligt ved 3. behandlingen.

Punkt 73:

Forslag til landstingsforordning om ændring af landstingsforordning om leje af boliger.

(Landsstyremedlemmet for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer)
(2. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet den 24. september 2009, hvor det overgik til 2. behandling efter udvalgsbehandling. Landstingets Infrastruktur og Boligudvalg har til 2. behandlingen afgivet en grundig betænkning.

Et enigt udvalg har anmodet landsstyret om til forslagens 3. behandling at fremsætte et ændringsforslag, der tager udgangspunkt i, at en objektiv ret til en afdragsordning hos INI

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqqutaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

A/S kun skal omfatte personer, der oplever en ”social begivenhed” i deres tilværelse, som medfører at de i perioder ikke kan leve op til deres økonomiske forpligtelser. Udvalget opfordrer endvidere til formulering af en bestemmelse, der sikrer, at der foreligger en kommunaludtalelse og validering af, hvorvidt den pågældende lejer står i en situation, der kan betegnes som en ”social begivenhed”.

Med samtlige tilstedeværendes stemmer for sendtes forslaget videre til 3. behandling i den nu foreliggende form.

Punkt 84:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at sikre, at unge psykisk handicappede, ligesom andre befolkningsgrupper tilbydes et uddannelsesforløb.

(Siumuts Landstingsgruppe)

(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anførte landstingsmedlem Aleqa Hammond (Siumut) på vegne af forslagsstillerne bl.a., at der sigtes på at udvikle og renovere Ado Lyngep Atuarfia i Aasiaat og etablere en overbygning på denne specialskole for handicappede, således at de handicappede kan få en gyldig uddannelse med et efterfølgende job.

Landsstyremedlemmet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke oplyste, at der allerede af landsstyret er nedsat en arbejdsgruppe, der skal komme med forslag til en samlet indsats på hele handicapområdet, specielt med hensyn til erhvervs- og uddannelsesmuligheder for alle handicappede. Arbejdsgruppen forventer at fremsætte forslag og handleplaner i foråret 2009 og landsstyret anbefalede, at man afventer arbejdsgruppens resultater, der forventes at foreligge inden landstingets forårssamling 2009.

Alle partierne samt løsgænger Anemarie Schmidt Hansen udtrykte en stor forståelse for forslaget og for en forbedring af de handicappedes – både fysisk og psykisk handicappedes – mulighed for, hvis deres evner er til det, at kunne tage en uddannelse der kan kvalificere dem til et job.

Alle udtrykte ønske om at komme til at drøfte forslaget i Landstingets Kultur- og Uddannelsesudvalg. Et enigt landsting sendte derfor forslaget videre til behandling i Landstingets Kultur- og Uddannelsesudvalg inden forslagets 2. behandling på Landstingets forårssamling 2009.

Punkt 100: Førtidspensionsredegørelse 2008.

(Landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed)

Landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed, Naja Petersen, forelagde redegørelsen og sagde bl.a. at i disse år, hvor der er brug for arbejdskraft, har Grønland ikke råd til at tabe menneskelige ressourcer på gulvet. Der skal derfor gøre en helhjertet indsats for at imødegå passiv forsørgelse og negativ social arv.

Landsstyret anbefaler i redegørelsen at reducere tilgangen af førtidspensionister ved at støtte førtidspensionisterne i at komme tilbage til arbejdsmarkedet. Dette skal væsentligst ske ved en større revalideringsindsats.

Landsstyret anbefaler at førtidspensionisterne deles op i flere kategorier og at hele førtidspensionsområdet lægges 100 % ud til de kommende storkommuner. Endvidere anbefales en revurdering af førtidspensionisternes arbejdsevne med 2 – 5 års mellemrum, uden at der kom konkrete anbefalinger om, hvorledes dette forventes praktiseret.

Partierne Siumut og Atassut tilsluttede sig landsstyrets anbefalinger og tog redegørelsen til efterretning.

Partiet Inuit Ataqatigiit gjorde opmærksom på, at aktiveringen af førtidspensionister skal gennemarbejdes, idet der i dag er uhensigtsmæssigheder forbundet med bl.a. bortfald af boligsikring mv. der gør, at visse førtidspensionister i stedet for at kunne få en bedre indkomst, rent faktisk ville falde i realløn ved at komme ud på arbejdsmarkedet.

Partiet Demokraterne henviste til redegørelsens opgørelse, hvoraf fremgik at der er næsten 3.000 førtidspensionister i Grønland og at landsstyret vurderer at op mod 40 % af disse ved gennemgang af lægeerklæringerne viser arbejdsevne, altså omkring 1.200 personer. Men for den enkelte skal det kunne betale sig at bliver revalideret, for at kunne genindtræde helt eller delvis på arbejdsmarkedet. I hvert fald skulle man ikke gå ned i realløn.

Punkt 133:

Forslag til landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges at arbejde for, at førtidspensionister, som på grund af deres handicap ikke kan arbejde på fuld tid, samt alderspensionister, som føler at de stadig er arbejdsdygtige, får mulighed for at arbejde på arbejdspladser, hvor der kan arbejdes på deltid.

(Landstingsmedlem Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

Forslagsstilleren begrundede forslaget med manglen på arbejdskraft og at dette kunne være en meget hensigtsmæssig måde for de ældre og handicappede, der kan magte det, at skaffe sig en bedre indkomst.

Landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed henviste vedrørende handicappede til, at der i september 2008 blev afholdt et arbejdsseminar med temaet handicappedes muligheder for uddannelse og erhverv, og at man her havde forsøgt at afdække de problemstillinger, de handicappede sættes i. Forslagene fra arbejdsseminaret bliver pt. viderebearbejdet i en arbejdsgruppe, som hun forventede ville komme med konkrete forslag.

Vedrørende alderspensionisterne mente Landsstyremedlemmet, at dette problem eventuelt kan reguleres via de skattemæssige regler om biindtægt. Hun oplyste, at landsstyret til finansloven for 2010 agtede at komme med et forslag om forhøjelse af biindtægtsgrænserne, for enlige en forhøjelse til 100.000 kr., svarende til en forhøjelse på knap 80 % og ændre biindtægtsgrænsen for par, som er alderspensionister tilsvarende, således at biindtægtsgrænsen bliver 150.000 kr.

Med henvisning til at landsstyret allerede arbejder på de ønskede forbedringer, indstillede landsstyremedlemmet i sin besvarelse at forslaget ikke imødekommes.

På trods af landsstyrets besvarelse mente alle partierne dog, at forslaget skal overgå til videre behandling i Landstingets familieudvalg inden 2. behandlingen på Landstingets forårssamling 2009, hvortil de fleste partier forventer at der vil foreligge konkrete forslag fra den af landsstyret nedsatte arbejdsgruppe.

Punkt 126:

Spørgsmål til Landsstyret: Ser Landsstyret noget behov for at ændre ved de gældende fradragsregler vedrørende ind- og udbetalinger på arbejdsmarkeds-pensioner og tjenestemandspensioner, således at borgere bosiddende i Grønland, og som modtager disse pensioner ikke udbetalingsmæssigt stilles ringere end borgere bosiddende i Danmark?

(Landstingsmedlem Anthon Frederiksen, Kattuseqatigiit Partiiat)

I landstingsmedlemmets begrundelse for forslaget henviste han til at større antal modtagne klager fra ældre, der har arbejdet mange år i rigsfællesskabet, Hjemmestyret og kommunerne og henviste til, at Sammenslutningen for ældre også har skrevet til landsstyret om problemet.

Landsstyreformand Hans Enoksen redegjorde i sit svar for, at med hensyn til de i Grønland eksisterende arbejdsmarkeds-pensionsordninger gælder, at der inden for skatte-lovgivningens rammer sker skattemæssig bortseelse fra bidrag indbetalt af arbejdsgiveren til en medarbejders pensionsordning, og medarbejderens indbetaling til ordningen beskattes heller ikke som skattepligtig indkomst i året for indbetalingen. Beskatningen finder sted, når pensionsbeløb til sin tid kommer til udbetaling og efter de på dette tidspunkt gældende regler for indkomstbeskatning.

Indholdet af arbejdsmarkeds-pensionsordninger afhænger af de ansættelsesvilkår, som gælder for vedkommende og den valgte pensionsordning.

For tjenestemandspensioner gælder, at tjenestemænd, som flytter til Danmark, vil få beregnet pensionen efter danske satser, som er højere end satserne for tjenestemandspension, der udbetales til personer med bopæl i Grønland. Det samme gælder for tidligere borgmestre og tidligere medlemmer af Grønlands Landsting indtil 1. januar 2004, hvis pensioner beregnes og udbetales efter de for tjenestemænd gældende regler. Der gælder for disse folkevalgte en reduktionsordning, såfremt de har anden løn eller pension fra det offentlige. Denne reduktion indebærer, at de højst vil opnå en samlet pension svarende til den højst opnåelige pension som henholdsvis borgmester eller landstingsmedlem.

Fra 1. januar 2004 er medlemmerne af Grønlands Landsting tilsluttet en af de i Grønland eksisterende arbejdsmarkeds-pensionsordninger med løbende indbetaling af 10 % af Landskassen og 5 % i egenbetaling. Med denne ordning er der ikke længere sat nogen begrænsning på den højst opnåelige pension.

Efter en grundigere redegørelse konkludere Landsstyreformanden, at landsstyret på denne baggrund ikke umiddelbart har planer om ændringer på områderne for tjenstemandspensioner eller arbejdsmarkedspensioner.

Landstingsmedlem Anthon Frederiksen takkede for at meget informativt svar.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne